

**UJEDINJENI
NARODI**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriju bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br.: IT-95-14 i
IT-95-14/2-R77

Datum: 30. kolovoz 2006.

Izvornik: engleski

PRED RASPRAVNIM VIJEĆEM III

U sastavu: sudac Patrick Robinson, predsjedavajući
sudac O-Gon Kwon
sudac Iain Bonomy

Tajnik: g. Hans Holthuis

Presuda od: 30. kolovoza 2006.

TUŽITELJ

protiv

JOSIPA JOVIĆA

PRESUDA

Tužiteljstvo:

g. David Akerson
g. Salvatore Cannata

Obrana:

g. Krešimir Krsnik

Kontekst

1. Gospodin Josip Jović (dalje u tekstu: optuženi) tereti se po jednoj točki optužnice za nepoštivanje Međunarodnog suda zbog svojih postupaka u studenom i prosincu 2000. Optuženi je u to vrijeme bio glavni urednik hrvatskog dnevnika *Slobodna Dalmacija*. Tužiteljstvo tvrdi da je optuženi u svojim novinama objavljivao podatke i materijal u vezi sa zaštićenim svjedocima i da je odbio postupiti po nalogu za obustavu tog objavljivanja. Optužnica je podignuta 29. kolovoza 2005.¹ i potvrđena 12. rujna 2005.,² optuženi je prvi put pristupio Sudu 14. listopada 2005.,³ predmet je ponovno dodijeljen i to ovom Raspravnom vijeću 24. travnja 2006.,⁴ strane u postupku su podnijele predraspravne podneske,⁵ a suđenje je održano 11. srpnja 2006.⁶

2. Zaštićeni svjedok koji je dao izjave za čije objelodanjivanje se optuženi tereti je g. Stjepan Mesić, predsjednik Republike Hrvatske. Prije nego je izabran na tu dužnost,⁷ g. Mesić je bio svjedok tužiteljstva u predmetu *Tužitelj protiv Blaškića*.⁸ Pismenim nalogom Raspravnog vijeća koje je zasjedalo u tom predmetu, zavedenom 10. lipnja 1997., "optuženom [g. Blaškiću], njegovim braniteljima i njihovom osoblju" nalaže se da ne "otkrivaju javnosti i medijima imena svjedoka koji borave na teritoriju bivše Jugoslavije, niti ikakve podatke koji bi omogućili njihovu identifikaciju".⁹ Gospodin Mesić je tužiteljstvu dao pismenu izjavu, koja nosi datum 19.

¹ Vidi Optužnica, 29. kolovoz 2005. Ta Optužnica je kasnije izmijenjena i dopunjena, tako da je važeća optužnica u ovom predmetu Prva izmijenjena optužnica, zavedena 15. lipnja 2006.

² Vidi Odluka o pregledu optužnice i Nalog za neobjelodanjivanje, 12. rujna 2005.

³ Vidi Transkript postupka, str. 5 (prvo pristupanje Sudu, 14. listopad 2005.). Optuženi se nije pojavio na prvobitno zakazanom prvom pristupanju Sudu 26. rujna 2005., nakon čega je izdan nalog za uhićenje. Vidi Nalog za uhićenje i Nalog za predaju, 28. rujna 2005.

⁴ Vidi Nalog o ponovnoj dodjeli predmeta raspravnom vijeću, 24. travanj 2006.

⁵ Vidi Predraspravni podnesak tužiteljstva na temelju pravila 65ter(E), 15. lipanj 2006. (dalje u tekstu: Predraspravni podnesak tužiteljstva); Predraspravni podnesak optuženog Josipa Jovića na temelju pravila 65ter(F), 26. lipanj 2006. (dalje u tekstu: Predraspravni podnesak optuženog).

⁶ Optuženi se nije pojavio na prvobitno zakazanom suđenju 3. srpnja 2006. i suđenje je ponovno zakazano za 11. srpanj 2006. Vidi Transkript postupka, str. 17, 29 (3. srpanj 2006.); Odluka po drugom zahtjevu za odgodu suđenja, 4. srpanj 2006.

⁷ Predsjednik Mesić je prvi put izabran 7. veljače 2000. Ponovo je izabran 16. siječnja 2005. Vidi <http://www.predsjednik.hr/>.

⁸ *Tužitelj protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14 (dalje u tekstu: *Blaškić*).

⁹ *Blaškić*, Odluka Raspravnog vijeća I po zahtjevu tužitelja od 12. i 14. svibnja 1997. u pogledu zaštite svjedoka, 10. lipanj 1997. (nosi datum 6. lipanj 1997.), str. 7.

travnja 1997., i svjedočio je na Međunarodnom sudu od 16. do 19. ožujka 1998.¹⁰ Na temelju usmenog naloga koji je Raspravno vijeće u predmetu *Blaškić* izdalo na djelomično zatvorenoj sjednici 16. ožujka 1998. neposredno prije početka svjedočenja g. Mesića,¹¹ on je svjedočio na zatvorenoj sjednici.¹² Kao što je ovo Raspravno vijeće objasnilo, "kada vijeće izda nalog da se neko svjedočenje sasluša na zatvorenoj sjednici, čime sve što se odvija postaje povjerljivo, takav nalog se odnosi na sve osobe koje dođu u posjed zaštićenih informacija".¹³

3. Dana 27. studenog 2000., na prvoj stranici *Slobodne Dalmacije* objavljen je tekst pod naslovom "Transkripti iz Haaga", u kojem je stajalo da članak sadrži "prvo integralno svjedočenje Stjepana Mesića pred haškim sudom 19. travnja 1997. godine".¹⁴ Ono što su te novine nazvale "svjedočenjem" zapravo je bio izvadak iz pismene izjave g. Mesića od 19. travnja 1997. Gospodin Mesić je u predmetu *Blaškić* u sudnici svjedočio isključivo od 16. do 19. ožujka 1998., o čemu se u tim novinama navodi da je g. Mesić "na svoju [...] inicijativu dva puta svjedočio pred Međunarodnim sudom za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije. Prvi put 19. travnja 1997., a drugi put od 16. do 19. ožujka 1998. godine. Mesićevo drugo svjedočenje bilo je, na njegov zahtjev, tajno".¹⁵ U izdanju *Slobodne Dalmacije* od 28. studenog 2000. objavljeni su novi dijelovi pismene izjave g. Mesića, kao i sljedeća tvrdnja: "Mesićevo drugo svjedočenje bilo je, na njegov zahtjev, tajno."¹⁶ Dana 29. studenog 2000., te novine su pisale o tiskovnoj konferenciji na kojoj je, prema njihovim tvrdnjama, predsjednik Mesić rekao da izvaci objavljeni u dva ranija izdanja *Slobodne Dalmacije* odgovaraju onome što je rekao na

¹⁰ Vidi *Blaškić*, Transkript postupka, str. 7095 (16. ožujak 1998.) (zatvorena sjednica) – 7322 (19. ožujak 1998.) (zatvorena sjednica).

¹¹ "Kada neko vijeće izda nalog o djelomično zatvorenoj sjednici, prekine se audio i video emitiranje, ali se ne spuštaju rolete u sudnici, tako da oni koji sjede u prostoru za publiku mogu gledati postupak, ali ga ne mogu čuti. Oni dijelovi postupka koji se vode na djelomično zatvorenoj sjednici redigiraju se iz javne verzije transkripta." *Tužitelj protiv Marijačića i Rebića*, predmet br. IT-95-14-R77.2, Presuda, 10. ožujak 2006. (dalje u tekstu: *Marijačić i Rebić*), par. 24.

¹² Vidi *Blaškić*, Transkript postupka, str. 7088 (16. ožujak 1998.) (djelomično zatvorena sjednica) ("SUDAC JORDA: Nakon vijećanja, suci su jednoglasno odlučili da će g. Mesić svjedočiti na zatvorenoj sjednici").

¹³ *Marijačić i Rebić*, par. 28.

¹⁴ Dokazni predmet tužiteljstva 11, separator 1.

¹⁵ *Ibid.*

¹⁶ Vidi dokazni predmet tužiteljstva 11, separator 2.

Međunarodnom sudu.¹⁷ U izdanju od 30. studenog 2000. objavljeni su novi izvaci iz pismene izjave g. Mesića.¹⁸

4. Tužiteljstvo u predmetu *Blaškić* ukazalo je nadležnom raspravnom vijeću na te članke 1. prosinca 2000.¹⁹ Raspravno vijeće je istoga dana naložilo da "objavljivanje izjava i iskaza rečenog svjedoka, i općenito, bilo kojeg zaštićenog svjedoka, mora smjesta prestati i [...] da će svako objavljivanje takvih izjava ili iskaza izložiti autora ili autore i druge odgovorne osobe mogućnosti da budu proglašeni odgovornima za nepoštovanje Međunarodnog suda".²⁰ U svom nalogu, Raspravno vijeće je naložilo da "tajnik Međunarodnog suda, što je prije moguće, telefaksom pošalje kopiju ove odluke [...] *Slobodn[oj] Dalmacij[i]*".²¹ Optuženi je na suđenju priznao da je tu "naredbu istina primio 1. prosinca, dakle, 2000. godine u obliku faksa".²²

5. *Slobodna Dalmacija* je 3. prosinca 2000. objavila nalog od 1. prosinca 2000. i nazvala ga "arogantnim",²³ "zadiranjem u hrvatski suverenitet"²⁴ i "agresijom na pravnu državu".²⁵ Te su novine objavile i izvadak iz transkripta postupka na djelomično zatvorenoj sjednici u predmetu *Blaškić* od 16. ožujka 1998., tijekom kojeg su se tužiteljstvo i obrana očitovali o pitanju treba li

¹⁷ *Vidi* dokazni predmet tužiteljstva 11, separator 3. ("Transkripti koji se objavljuju u *Slobodnoj Dalmaciji*, a do sada sam vidio dva članka, dosta se slažu s onim što sam govorio pred Haškim sudom [...] - izjavio je predsjednik Stipe Mesić na redovnoj mjesečnoj konferenciji za novinare koja je održana u utorak i na kojoj je tako potvrdio autentičnost prvog dijela svoga svjedočenja u Den Haagu koji je objavio naš list.")

¹⁸ *Vidi* dokazni predmet tužiteljstva 11, separator 4.

¹⁹ *Vidi Blaškić, Zapečaćenu i ex parte* Obavijest o povredi povjerljivosti u vezi s raspravama na djelomično zatvorenoj sjednici, 1. prosinca 2000., str. 1 ("Tužiteljica je primila preslike serije članaka objavljenih u *Slobodnoj Dalmaciji* u kojima je objavljen cijeli tekst povjerljive izjave koju je Stipe Mesić dao tužiteljici.") (fusnota izostavljena), 2 (Prilog C sadrži "[p]reslike članaka iz *Slobodne Dalmacije* od 28., 29., odnosno 30. studenog u kojima su objavljeni dijelovi povjerljive izjave koju je Stipe Mesić dao tužiteljici 1997. godine.") Premda je citirani dokument podnjet pod pečatom i *ex parte*, Raspravno vijeće smatra primjerenim ukinuti *ex parte* i zapečaćeni status citiranih izvadaka radi pravičnog rješavanja u ovom predmetu. Vijeće odbija ukinuti *ex parte* i zapečaćeni status onih dijelova tog dokumenta koji se ne citiraju u ovoj Presudi.

²⁰ *Blaškić*, Nalog za trenutačni prestanak kršenja zaštitnih mjera za svjedoke, 1. prosinac 2000., str. 1.

²¹ *Ibid.*, str. 2.

²² Transkript postupka, str. 69-70 (suđenje, 11. srpanj 2006.).

²³ Dokazni predmet tužiteljstva 11, separator 5.

²⁴ *Ibid.*

²⁵ *Ibid.*

g. Mesić svjedočiti na zatvorenoj sjednici.²⁶ Sljedećeg dana, na naslovnoj stranici tih novina je pisalo: "Josip Jović, glavni urednik: Prema Haagu nemam nikakvih moralnih obaveza."²⁷ U pratećem članku je stajalo da je optuženi rekao "da će odluku o daljnjem objavljivanju tih tekstova donijeti 'nakon što se prouče svi pravni aspekti te zabrane'".²⁸

6. Na naslovnoj stranici izdanja od 6. prosinca 2000. stajalo je: "*Slobodna* otkriva hašku tajnu."²⁹ "EKSKLUZIVNO[:] Transkript tajnog svjedočenja zaštićenog svjedoka Stjepana Mesića pred sudom u Haagu u ožujku 1998. u procesu protiv Tihomira Blaškića."³⁰ Toga dana, u izdanju tih novina, objavljen je, prvi put, izvadak iz transkripta zatvorene sjednice od 16. ožujka 1998.³¹ U pratećem članku pod naslovom "Šest razloga zbog kojih *Slobodna* objavljuje Mesićevo svjedočenje",³² optuženi je napisao: "[U]sprkos Naredbi Haškoga suda kojom se prijeti kaznama *Slobodnoj Dalmaciji* [...] odlučili smo se ipak, uza sav rizik, u više nastavaka objaviti cjeloviti sadržaj misterioznog Mesićevo svjedočenja danog pred Haškim sudom od 16. do 19. ožujka 1998."³³ U razdoblju od 7. do 29. prosinca 2000., *Slobodna Dalmacija* je objavila još 21 izvadak iz svjedočenja g. Mesića na zatvorenoj sjednici.³⁴

7. Dana 8. prosinca 2000., tužiteljstvo je obavijestilo Raspravno vijeće o tom očitom kršenju naloga od 1. prosinca 2000. od strane tih novina i, između ostalog, zatražilo da se "autori(ma) predmetnih članaka i Josipu Joviću, glavnom uredniku *Slobodne Dalmacije*, naloži da stupe pred Raspravno vijeće [...] radi iznošenja razloga zbog kojih ih ne treba smatrati odgovornim za nepoštivanje Suda".³⁵ Kako je *Slobodna Dalmacija* nastavila objavljivati izvratke

²⁶ *Vidi* dokazni predmet tužiteljstva 11, separator 5.

²⁷ Dokazni predmet tužiteljstva 11, separator 6.

²⁸ *Ibid.*

²⁹ *Vidi* dokazni predmet tužiteljstva 11, separator 8.

³⁰ *Ibid.*

³¹ *Vidi ibid.*

³² *Ibid.*

³³ *Ibid.*

³⁴ *Vidi* dokazni predmet tužiteljstva 11, separatori 9-29.

³⁵ *Blaškić, Ex parte* i zapečaćena Obavijest o kršenju Naloga Raspravnog vijeća za trenutačni prestanak kršenja zaštitnih mjera za svjedoke od 1. prosinca 2000., 8. prosinac 2000., str. 4. Premda je citirani dokument podnjet pod pečatom i *ex parte*, Raspravno vijeće smatra primjerenim ukinuti *ex parte* i zapečaćeni status citiranih izvadaka radi

iz svjedočenja g. Mesića u ožujku 1998. tijekom prosinca 2000., tužiteljstvo je podnijelo još dvije obavijesti, jednu 18. prosinca 2000.,³⁶ a drugu 9. siječnja 2001.,³⁷ u vezi s objavljenim tekstovima za koje postoji mogućnost da je njima počinjeno nepoštivanje Suda.

8. Žalbeno vijeće je ukinulo zaštitne mjere određene za g. Mesića 24. siječnja 2006., nalažući da se "ime svjedoka Mesića, činjenica da je svjedok Mesić svjedočio, njegove izjave tužilaštvu, kao i transkripti njegovog svjedočenja u [...] predmetu [Blaškić] mogu pominjati javno i na otvorenim sjednicama".³⁸

Navodi

9. Tužiteljstvo tereti optuženog za nepoštivanje Suda koje je počinio "objavljujući identitet zaštićenog svjedoka MKSJ-a, objavljujući činjenicu da je svjedok dao iskaz na zatvorenoj sjednici na Međunarodnom sudu i objavljujući izvratke iz tog iskaza, cijele ili neki njihov dio, i izravno kršeći sudski nalog od 1. prosinca 2000."³⁹ Prema tvrdnjama iznijetim u podnescima tužiteljstva, optuženi je prekršio tri naloga Raspravnog vijeća u predmetu *Blaškić*: (1) pismeni nalog zaveden 10. lipnja 1997., kojim se "optuženom [g. Blaškiću], njegovim braniteljima i njihovom osoblju" nalaže da ne "otkrivaju javnosti i medijima imena svjedoka koji borave na

pravičnog rješavanja u ovom predmetu. Vijeće odbija ukinuti *ex parte* i zapečaćeni status onih dijelova tog dokumenta koji se ne citiraju u ovoj Presudi.

³⁶ *Vidi Blaškić Ex parte* i zapečaćena Obavijest o novim kršenjima Naloga Raspravnog vijeća za trenutani prestanak kršenja zaštitnih mjera za svjedoke od 1. prosinca 2000., 18. prosinac 2000. (nosi datum 15. prosinac 2000.). Premda je citirani dokument podnjet pod pečatom i *ex parte*, Raspravno vijeće smatra primjerenim ukinuti *ex parte* i zapečaćeni status citiranih izvadaka radi pravičnog rješavanja u ovom predmetu. Vijeće odbija ukinuti *ex parte* i zapečaćeni status onih dijelova tog dokumenta koji se ne citiraju u ovoj Presudi.

³⁷ *Vidi Blaškić, Ex parte* i zapečaćena Obavijest o daljnjim kršenjima Naloga Raspravnog vijeća za trenutani prestanak kršenja zaštitnih mjera za svjedoke od 1. prosinca 2000., 9. siječanj 2001. Premda je citirani dokument podnjet pod pečatom i *ex parte*, Raspravno vijeće smatra primjerenim ukinuti *ex parte* i zapečaćeni status citiranih izvadaka radi pravičnog rješavanja u ovom predmetu. Vijeće odbija ukinuti *ex parte* i zapečaćeni status onih dijelova tog dokumenta koji se ne citiraju u ovoj Presudi.

³⁸ *Blaškić*, Odluka po zahtjevu tužilaštva za izmjenu zaštitnih mjera u predmetu *Tužilac protiv Šešelja i Margetića*, 24. siječanj 2006., str. 5.

³⁹ Prva izmijenjena optužnica, par. 13.

teritoriju bivše Jugoslavije, niti ikakve podatke koji bi omogućili njihovu identifikaciju";⁴⁰ (2) usmeni nalog da g. Mesić svjedoči na zatvorenoj sjednici, izdan 16. ožujka 1998. na djelomično zatvorenoj sjednici;⁴¹ i (3) pismeni nalog izdan 1. prosinca 2000., u kojem se kaže da je *Slobodna Dalmacija* objavila izjave ili transkripte svjedočenja svjedoka za koje su bile određene zaštitne mjere i nalaže da "objavljivanje izjava i iskaza rečenog svjedoka [...] mora smjesta prestati".⁴²

10. Usprkos pismenim tvrdnjama tužiteljstva da je optuženi prekršio sva tri gore navedena naloga, tužiteljstvo je na suđenju zapravo povuklo svoj navod u vezi s prvim nalogom. Zastupnik tužiteljstva je izjavio da će "predočiti dokaze da je Jović svojim postupcima prekršio dva sudska naloga. Prvi nalog je usmeni nalog Raspravnog vijeća u predmetu *Blaškić* da Mesić svjedoči na zatvorenoj sjednici, izdan u ožujku 1998. [...] Drugi nalog je, naravno, nalog za obustavu izričito upućen *Slobodnoj Dalmaciji*".⁴³ Ova odluka da se odustane od navoda da je optuženi prekršio nalog od 10. lipnja 1997. doima se razboritom: taj je nalog bio upućen isključivo "optuženom [g. Blaškiću], njegovim braniteljima i njihovom osoblju", a optuženi ne spada ni u jednu od tih kategorija. Tužiteljstvo se, nadalje, na suđenju nije u značajnoj mjeri bavilo navodom iz Optužnice da je optuženi nepropisno postupio kada je g. Mesića nazvao svjedokom u predmetu *Blaškić*, moguće zbog toga što je optuženi predložio dokaze iz kojih se jasno vidi da je g. Mesić priznao da je bio u ulozi svjedoka prije objavljivanja relevantnih članaka u *Slobodnoj Dalmaciji*.⁴⁴ Shodno tome, Raspravno vijeće neće razmatrati optužbu

⁴⁰ *Blaškić*, Odluka Raspravnog vijeća I po zahtjevu tužitelja od 12. i 14. svibnja 1997. u pogledu zaštite svjedoka, 10. lipanj 1997. (nosi datum 6. lipanj 1997.), str. 7. *Vidi* Prva izmijenjena optužnica, par. 4, 13; Predraspravni podnesak tužiteljstva, par. 1, 4, 15, 34-36.

⁴¹ *Vidi* Prvu izmijenjenu optužnicu, par. 8, 10-13; Predraspravni podnesak tužiteljstva, par. 1, 9, 11-13, 15, 37-39.

⁴² *Blaškić*, Nalog za trenutni prestanak kršenja zaštitnih mjera za svjedoke, 1. prosinac 2000., str. 1. *Vidi* Prvu izmijenjenu optužnicu, par. 8, 10-13; Predraspravni podnesak, par. 9, 11-13, 15, 40-42.

⁴³ Transkript postupka, str. 36 (suđenje, 11. srpanj 2006.).

⁴⁴ *Vidi* Povjerljivi zahtjev optuženog Josipa Jovića za odobrenje za podnošenje dodatnog popisa svjedoka i dokaznih predmeta, 11. srpanj 2006., Dodatak C (članak objavljen u izdanju *Feral Tribune* od 23. ožujka 1998. pod naslovom "Da, otići ću ponovno u Haag!" Pitanje: "Jeste li, dakle, bili svjedok u procesu generalu Blaškiću?" Odgovor: "Da. Ja sam sudjelovao u tom procesu, bio sam svjedok i svjedočio o okolnostima koje su meni poznate, a koje ne mogu detaljnije tumačiti." Pitanje: "Da se vratimo na suđenje Blaškiću – vi, dakle, ne smijete javno iznositi detalje svoga svjedočenja?" Odgovor: "Da, tako je. Niti ja niti bilo tko drugi ne smije iznositi ništa s tog svjedočenja budući da se – kao što sam već rekao – radilo o zatvorenoj sjednici."); Dodatak E (članak objavljen u

Prijevod

protiv optuženog u onoj mjeri u kojoj se odnosi na "objavlj[ivanje] identitet[a] zaštićenog svjedoka MKSJ-a" i "objavlj[ivanje] činjenic[e] da je svjedok dao iskaz na zatvorenoj sjednici na Međunarodnom sudu".⁴⁵

Primjenjivo pravo

11. Usprkos činjenici da se "[u] Statutu Međunarodnog suda ne spominju [...] njegove ovlasti u vezi s pitanjem nepoštivanja Suda", "kao međunarodni krivični sud, Sud raspoláže inherentnim ovlastima da se bavi ponašanjem koje ometa njegovo provođenje pravde".⁴⁶ Nepoštivanje Suda opisano je u pravilu 77(A) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik), prema kojem:

Vršeći svoje inherentne ovlasti, Međunarodni sud može proglasiti krivim za nepoštivanje suda one koji svjesno i hotimično ometaju provođenje pravde, uključujući svaku osobu:

- (i) koja svjedoči pred vijećem, a uporno odbija odgovoriti ili ne odgovara na pitanje,
- (ii) koja objelodani informacije koje se odnose na taj postupak, svjesno time kršeći nalog vijeća,
- (iii) koja se bez opravdanog razloga ogлуši na nalog da stupi pred vijeće ili vijeću dostavi dokumente,

izdanju *Vjesnika* od 23. ožujka 1998.: "Stipe Mesić potvrdio je u nedjelju Hrvatskoj televiziji da je on prošlog tjedna svjedočio kao zaštićeni svjedok optužbe u procesu protiv generala Tihomira Blaškića"). *Vidi i Dodatak F* (intervju s Carlom Del Ponte, tužiteljicom Međunarodnog suda, objavljen u izdanju *Jutarnjeg lista* od 7. travnja 2000. Pitanje: "Kako vam izgleda ova vlast?" Odgovor: "Odlično, vaš predsjednik [predsjednik Mesić] je prijatelj našega suda. Bio je vrlo važan svjedok na jednom od naših suđenja"). Premda je dokument koji se ovdje citira bio označen kao "povjerljiv" kada je zaveden, Raspravno vijeće smatra primjerenim ukinuti povjerljivi status citiranih izvadaka radi pravičnog rješavanja u ovom predmetu. Vijeće odbija ukinuti povjerljivi status onih dijelova tog dokumenta koji se ne citiraju u ovoj Presudi.

⁴⁵ Prva izmijenjena optužnica, par. 13.

⁴⁶ *Tužitelj protiv Aleksovskog*, predmet br. IT-95-14/1-AR77, Presuda po žalbi Ante Nobila na odluku o nepoštivanju Suda, 30. svibnja 2001., par. 30 (u kojoj se citira *Tužitelj protiv Tadića*, predmet br. IT-94-1-A-R77, Presuda po navodima o nepoštovanju Suda prethodnog pravnog zastupnika Milana Vujina, 31. siječanj 2000., par. 13). *Vidi i Tužitelj protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-A-R77.4, Odluka po interlokutornoj žalbi u postupku protiv Koste Bulatovića zbog nepoštovanja Međunarodnog suda, 29. kolovoz 2005., par. 21 ("Postupak u vezi s nepoštovanjem suda deo je inherentne nadležnosti svakog veća Međunarodnog suda kako bi zaštitilo integritet postupka koji vodi.").

- (iv) koja prijeti svjedoku, zastrašuje ga, na bilo koji način mu nanese štetu ili mu ponudi mito ili na drugi način utječe na svjedoka koji svjedoči ili je svjedočio ili će svjedočiti u postupku pred vijećem ili na potencijalnog svjedoka; ili
- (v) koja prijeti bilo kojoj osobi, zastrašuje je, ponudi joj mito ili na drugi način nastoji primijeniti prinudu na nju, s namjerom da tu osobu spriječi u ispunjavanju njene obaveze proistekle iz naloga suca ili vijeća.

Premda se u tom pravilu nabrajaju konkretni postupci nepoštivanja Suda, "formulacijama iz pravila 77, koje se odnose na razne situacije koje mogu predstavljati nepoštivanje Suda, ne ograničava [se] inherentna nadležnost Međunarodnog suda da kažnjava za nepoštivanje".⁴⁷ U vezi s pravilom 77(A)(ii),

svjesno i hotimično ometanje provođenja pravde posljedica [je] objelodanjivanja informacija vezanih za postupak pred Međunarodnim sudom svjesnim kršenjem naloga vijeća. Stoga nije potrebno da optužba dodatno dokaže da je do takvog ometanja uistinu došlo. Dakle, dokaz o elementima *actus reus* i *mens rea* ovog oblika počinjenja nepoštivanja dovoljan je da se neka osoba osudi za nepoštivanje.⁴⁸

12. Tužiteljstvo tereti optuženog za nepoštivanje Suda na temelju pravila 77(A), koje se odnosi na opće ovlasti Međunarodnog suda da kažnjava djela nepoštivanja Suda, i pravila 77(A)(ii), koje se odnosi konkretno na ovlasti Međunarodnog suda da kažnjava svaku osobu koja "objelodani informacije koje se odnose na taj postupak, svjesno time kršeći nalog vijeća".⁴⁹ Budući da se za primjere nepoštivanja Suda koji se ovdje navode tvrdi da predstavljaju svjesna kršenja naloga Raspravnog vijeća u predmetu *Blaškić*, pravilo 77(A)(ii) je konkretnije primjenjivo na okolnosti ovog predmeta, zbog čega predstavlja okvir pravne rasprave niže u tekstu.⁵⁰

⁴⁷ *Tužitelj protiv Aleksovskog*, predmet br. IT-95-14/1-AR77, Presuda po žalbi Ante Nobila na odluku o nepoštivanju Suda, 30. svibnja 2001., par. 39.

⁴⁸ *Marijačić i Rebić*, par. 19 (upućivanja izostavljena).

⁴⁹ *Vidi* Prva izmijenjena optužnica, par. 14 ("Jović je počinio: Točka 1: nepoštivanje Međunarodnog suda, kažnjivo na osnovu ovlasti inherentnih Međunarodnom sudu, pravila 77(A) i pravila 77(A)(ii)" (naglasak izostavljen); Predraspravni podnesak tužiteljstva, par. 16.

⁵⁰ *Vidi Tužitelj protiv Marijačića i Rebića*, predmet br. IT-95-14-R77.2, Odluka po zahtjevima tužiteljstva za izmjenu optužnice, 7. listopada 2005., par. 36 ("Tužiteljstvo nije ponudilo obrazloženje, niti bilo koji zasebni činjenični temelj za predloženu dopunu pravilom 77(A). Ako optužba, kao što se čini, za počinjenje nepoštivanja na temelju pravila 77(A) Pravilnika navodi iste činjenice kao i za počinjenje nepoštivanja u skladu s pravilom 77(A)(ii), dopuna izričitim navođenjem pravila 77(A) nije nužna. Kao oblik počinjenja krivičnog djela nepoštivanja Suda iz pravila 77(A) pravilo 77(A)(ii) obuhvaća opći tekst i uvjete iz pravila 77(A).").

13. Kao što je ovo Raspravno vijeće ocijenilo, "kada je sadržaj pismene izjave svjedoka uglavnom isti kao i sadržaj usmenog svjedočenja sa zatvorene sjednice, mora se smatrati da je i taj sadržaj zaštićen odredbama Naloga o zatvorenoj sjednici, ili bi odobrena zaštita bila neučinkovita".⁵¹

14. Kao što je slučaj sa bilo kojim kaznenim djelom koje optuženom stavlja na teret, tužiteljstvo mora, prije nego što se protiv optuženog izrekne osuđujuća presuda zbog nepoštivanja Suda, dokazati da su van svake razumne sumnje ostvareni svi elementi tog kaznenog djela.⁵²

Argumenti

15. U svojoj uvodnoj riječi na suđenju, zastupnik tužiteljstva je izjavio: "ovo je jedan od jednostavnijih slučajeva nepoštivanja Suda ... a istovremeno i jedan od [naj]flagrantnijih."⁵³ Prema tvrdnjama tužiteljstva, "izjava svjedoka Mesića objavljena je u četiri izdanja [*Slobodne Dalmacije*] iz studenog", a "njegovo svjedočenje na zatvorenoj sjednici objavljeno je u izdanjima iz prosinca".⁵⁴ U vezi s izdanjima iz prosinca, zastupnik tužiteljstva je rekao,

Prvi izvadak iz Mesićevog svjedočenja na zatvorenoj sjednici objavljen je na unutrašnjim stranicama tog izdanja [6. prosinac 2000.] i, kao što će se vidjeti iz dokaza, Jović i *Slobodna Dalmacija* su svakoga dana u sljedeća 22 dana objavljivali transkripte Mesićevog svjedočenja na zatvorenoj sjednici u cijelosti, a iznad svakog od tih članaka je vrlo jasno stajalo da je taj svjedok svjedočio kao tajni svjedok. Nisu samo ti transkripti objavljeni na unutrašnjim stranicama tih izdanja, već se i na naslovnica kasnijih izdanja na direktan i otvoren način izaziva Međunarodni sud.⁵⁵

⁵¹ *Ibid.*, par. 27.

⁵² *Vidi, npr., ibid.*, par. 16.

⁵³ Transkript postupka, str. 32 (suđenje, 11. srpanj 2006.).

⁵⁴ *Vidi ibid.*

⁵⁵ *Ibid.*, str. 35.

Prema tužiteljstvu, optuženi je "očito, hotimično i opetovano kršio naloge ovog Međunarodnog suda i, na taj način, [] ometao provođenje pravde, te počinio nepoštivanje ovog Međunarodnog suda".⁵⁶

16. Optuženi, prema riječima njegovog branitelja, "nije počinio svjesno i hotimično kršenje, odnosno povredu ovog Suda".⁵⁷ Na suđenju, optuženi se prvo branio pozivajući se na nepoznavanje prava: nije mislio da ga nalozi Raspravnog vijeća obvezuju i zato ga se ne može proglasiti krivim za nepoštivanje Međunarodnog suda. Prema svjedočenju optuženog,

[P]rekinuli smo objavljivanje [nakon što smo primili nalog od 1. prosinca 2000.] da bismo dobili određena tumačenja pravna u Republici Hrvatskoj i provjerili naš odnos prema toj naredbi, da li smo mi nju dužni poštivati ili ne... Konzultirali smo pravnu službu naše kuće. Sličan nalog dobilo je i državno odvjetništvo Republike Hrvatske u smislu zahtjeva za određenom intervencijom.

Pitanje: Želite reći da je taj nalog poslan i državnom tužiteljstvu Hrvatske?

Odgovor: Nalog ovog suda bio je upućen i državnom odvjetništvu Republike Hrvatske odnosno Ministarstvu Pravosuđa. To sad, pa, posredno Ministarstvu Pravosuđa. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske se i pismeno očitovalo o tom nalogu ustanovivši kako se mjere zaštite odnose samo na identitet a ne i na iskaz zaštićenog svjedoka. Kako *Slobodna Dalmacija* ne krši kazneni zakon Republike Hrvatske objavljivanjem tih transkripata.⁵⁸

* * *

Mi smo zatražili i mišljenje Vlade Republike Hrvatske. Sama vlada je kazala kako je za ovaj slučaj izdavanja i poštivanja naloga odgovorno upravo državno odvjetništvo. Nadalje, potpredsjednik Vlade i tadašnji predstojnik ureda Vlade Republike Hrvatske za suradnju sa EKTi-jem /sic!/, Goran Granić, izjavljuje kako ovo nije stvar Haškog suda i kako javnost ima pravo znati sve.⁵⁹

Prema argumentima obrane, za nepoštivanje Suda počinitelj mora

imati svijest o tome. A gospodin Jović je novinar a ne pravnik, zato je i pitao i vidite koliko se trudio i šest dana nije objavljivao upravo da ga uvjere da li krši nešto ili ne krši. Da su ga svi uvjerali da krši, ne bi objavio. S obzirom na to da mu je organ gonjenja Republike Hrvatske rekao da ne krši nikakve zakone niti Republike Hrvatske, a da Haški sud nema nad njim

⁵⁶ *Ibid.*, str. 36.

⁵⁷ *Ibid.*, str. 37.

⁵⁸ *Ibid.*, str. 70.

⁵⁹ *Ibid.*, str. 75-76.

Prijevod

nadležnost. I nije imao svijest o tome da čini nešto nedopustivo. A plus toga, svjedok izjavljuje, što smo kasnije rekli, da je on sretan što se to objavljuje.⁶⁰

Treba, međutim, istaći da mu nisu svi "rek[li] da ne krši nikakve zakone". Jedan tekst objavljen u izdanju *Slobodne Dalmacije* od 6. prosinca 2000., sadrži sljedeći kratki prikaz mišljenja profesora Ive Josipovića, za kojeg je optuženi rekao da je "poznati pravni stručnjak":⁶¹ "Ovo je prvi slučaj da Međunarodni kazneni sud upućuje poseban nalog medijima u nekoj od država. Formalnopravno gledano, taj Sud za to ima ovlasti. Međutim, svaka odluka Suda, pa i ova, podložna je kritici i preispitivanju."⁶² Kada ga je predsjedavajući sudac pitao zašto je nastavio objavljivati te transkripte zatvorene sjednice nakon što je primio nalog za obustavu objavljivanja od 1. prosinca 2000., optuženi je odgovorio,

Zato što sam, iz svega onoga što sam dosad rekao, bio doveden u zabunu. Imao sam kontradiktorne sugestije i tumačenja. Nisam, naime, bio siguran, a nisam to ni sada, može li meni Haški tribunal izdavati naloge koji se tiču mog prava na slobodu informiranja mojih čitatelja.⁶³

* * *

SUDAC ROBINSON: Niste li uz objavljenu izjavu izjavili da znate da tim objavljivanjem kršite nalog Međunarodnog suda, ali da ćete je usprkos tome objaviti?

SVJEDOK: [Prijevod] Evidentno jeste, samo ja sam naveo razloge zbog kojih sam se ipak odlučio to objaviti jer, kao što sam rekao, nisam siguran da je Sud kompetentan naložiti mi tako nešto;⁶⁴

* * *

⁶⁰ *Ibid.*, str. 84.

⁶¹ *Ibid.*, str. 91.

⁶² Dokazni predmet tužiteljstva 11, separator 8. *Vidi i* Transkript postupka, str. 138 (suđenje, 11. srpanj 2006.)

Pitanje: Gospodine Joviću, pročitat ću vam odlomak [...] Naslov članka je: "Predsjedniku treba Međunarodni sud" [...] "Ovo je prvi slučaj da Međunarodni kazneni sud upućuje poseban nalog medijima u nekoj od država. Formalnopravno gledano, taj Sud za to ima ovlasti. Međutim, svaka odluka Suda, pa i ova, podložna je kritici i preispitivanju. Sud bi, ako se utvrdi da više ne postoje razlozi zbog kojih je neke materijale proglasio tajnim, mogao promijeniti odluku." Vidite li to?

Odgovor: Vidim.

Pitanje: "Sud bi [...] mogao promijeniti odluku"

* * *

Pitanje: Ono što je ključno je da on ne kaže da vi to trebate učiniti; on kaže da je obveza Suda da to izmijeni, nije li tako? Trebam...

Odgovor: Da, tako je on izjavio.

Pitanje: Najljepša vam hvala.

⁶³ Transkript postupka, str. 87. (suđenje, 11. srpanj 2006.).

⁶⁴ *Ibid.*

Prijevod

Evidentno ja nisam poštivao nalog, ali ono što je sporno jeste jesam li ja obavezan kao građanin Republike Hrvatske poštivati te naloge, taj nalog.⁶⁵

Na pitanje u vezi s tom tvrdnjom tijekom unakrsnog ispitivanja, optuženi je izjavio:

Ja sam u tom trenutku mislio, a i dobio sam uvjerenja kasnije, da se taj nalog ne može na mene izravno odnositi kao na građanina Republike Hrvatske i na sam medij, već da se taj nalog mora ostvariti posredstvom pravosudnih vlasti Republike Hrvatske.⁶⁶

* * *

Nisam to shvatio da mi tu naredbu izravno moramo provesti, bez određenih odluka hrvatskih pravosudnih tijela... Ja nisam htio svjesno, kao što ste vi napisali, kršiti taj nalog, već sam čekao, možda sam i pogriješio, ali sam čekao određenu proceduru. U samoj državi Hrvatskoj. I onda sam dobio tumačenja o kojima sam govorio.⁶⁷

17. Odgovarajući na tu tvrdnju, zastupnik tužiteljstva je izjavio da je Raspravno vijeće u predmetu *Blaškić* izdalo naloge, a optuženi

nije imao pravo zatražiti mišljenje Grenlanda ili Sjedinjenih Američkih Država, niti bilo koje druge države, prema kojem bi to bilo pogrešno [...] Rekao bih da je to što vi, časni sude, razmatrate pravo [optuženog] da zatraži drugo mišljenje od drugog pravnog subjekta o obvezatnosti vaših sudskih naloga, a to ne smije biti tako.⁶⁸

* * *

[A]ko vi, kao raspravno vijeće, dopustite trećoj strani, poput novina, da propitkuje naloge raspravnog vijeća, rekao bih da time otvarate mogućnost za slabljenje vaše sposobnosti da kontrolirate postupke. Od svjedoka tražimo da dođu i svjedoče kada su im životi u opasnosti. I oni to čine zato što ih uvjeravamo da im jamčimo tajnost svjedočenja na zatvorenoj sjednici. To je odluka koju vi, suci, morate donijeti nakon što saslušate argumente strana u postupku. Te odluke nisu savršene, ali moraju se poštivati. One moraju biti nepovredive. A ako odstupite od tog stajališta, mi nemamo prava tražiti od svjedoka da dođu, gledati ih u oči i reći im da će ovaj Međunarodni sud podržati naša jamstva o povjerljivosti, pa čak ni sudske naloge.⁶⁹

* * *

⁶⁵ *Ibid.*, str. 88.

⁶⁶ *Ibid.*, str. 126.

⁶⁷ *Ibid.*, str. 127.

⁶⁸ *Ibid.*, str. 74.

⁶⁹ *Ibid.*, str. 143-144.

Prijevod

[N]e možete dopustiti trećoj strani, poput novina, odabir najpovoljnijeg i drukčijeg pravnog suda kako bi se zaštitila od izvršnosti i učinka naloga ovog Suda [...] Ono što je bitno su zakon i nalog Suda. Nepoznavanje prava nije valjana obrana.⁷⁰

18. Osim što je iznio gore opisanu obranu, optuženi je na suđenju izjavio i to da objelodanjivanje činjenice da je g. Mesić sudjelovao u suđenju u predmetu *Blaškić* u studenom/prosinцу 2000. nije omelo pravično vođenje suđenja u tom predmetu, koje je završilo u travnju 2000,⁷¹ niti je izvrglo ikakvoj opasnosti g. Mesića, koji je u studenom 2000. već bio na dužnosti predsjednika Republike Hrvatske, zbog čega je, po svoj prilici, bio dobro zaštićen.⁷² Optuženi je, osim toga, istakao pravo novinara na slobodu izražavanja, koje je opisao kao "prav[o] na slobodu informiranja [sv]ojih čitatelja".⁷³ "A postoji i nešto što se zove Deklaracija o ljudskim pravima Ujedinjenih naroda", rekao je, "koje su osnovale ovaj Haški sud gdje se jamči sloboda prenošenja i širenja informacija. Također i Povelja Vijeća, Povelja Evropske unije o ljudskim pravima, gdje se govori o istim takvim pravima i to bez miješanja javne vlasti. Izričito se to navodi".⁷⁴ U nastavku je rekao: "Ja nisam, kao novinar, dio sudskog mehanizma. Ja sam dio mehanizma koji se zove javnost. Prema tome, ja ne mogu štititi neke sudske tajne od sebe samoga."⁷⁵

Rasprava

19. Prema pravilu 77(A)(ii), *actus reus* nepoštivanja Suda je "fizički čin objelodanjivanja informacija vezanih za postupak koji se vodi pred Međunarodnim sudom kad se tim objelodanjivanjem krši neki nalog sudskog vijeća".⁷⁶ Nema sumnje da je optuženi objavio transkripte i time, na prvi pogled, prekršio usmeni nalog od 16. ožujka 1998., kojim je određeno

⁷⁰ *Ibid.*, str. 144-145.

⁷¹ *Vidi ibid.*, str. 97 ("Proces je bio završen i izrečena je presuda generalu Blaškiću tako da mi objavljivanjem ovih materijala nikako nismo mogli utjecati na izvršavanje pravde."). *Vidi i Blaškić*, Presuda, 20. travanj 2000.

⁷² *Vidi* Transkript postupka, str. 97-98 (suđenje, 11. srpnja 2006.) ("Predsjednik Mesić je već drugu godinu u drugom mandatu koji inače traje pet godina u Hrvatskoj. On je vjerojatno po logici stvari najzaštićenija osoba u Hrvatskoj i objavljivanje ovih transkripata mu nije moglo nanijeti nikakvu fizičku ugrozu.").

⁷³ *Ibid.*, str. 87.

⁷⁴ *Ibid.*, str. 88.

⁷⁵ *Ibid.*, str. 90.

⁷⁶ *Marijačić i Rebić*, par. 17.

da će g. Mesić svjedočiti na zatvorenoj sjednici, zbog čega su transkripti tog svjedočenja povjerljivi, kao i pismeni nalog od 1. prosinca 2000., kojim je *Slobodnoj Dalmaciji* naloženo da prestane objavljivati povjerljivi materijal. Iz članaka objavljenih u *Slobodnoj Dalmaciji*⁷⁷ i priznanja optuženog na suđenju⁷⁸ jasno je da je optuženi objelodanjivanjima u prosincu 2000. prekršio te naloge. Raspravno vijeće je, osim toga, usporedilo pismenu izjavu g. Mesića s njegovim svjedočenjem na zatvorenoj sjednici i zaključilo da je sadržaj njegove pismene izjave svjedoka u velikoj mjeri istovjetan sadržaju njegovog usmenog svjedočenja na zatvorenoj sjednici. Shodno tome, optuženi je i objavljivanjem pismene izjave g. Mesića u studenom 2000. prekršio naloge Raspravnog vijeća u predmetu *Blaškić*.⁷⁹

20. U raspravi na suđenju težište je stavljeno na *mens rea* nepoštivanja Suda prema pravilu 77(A)(ii), koju je ovo Raspravno vijeće opisalo kao "svijest navodnog prekršitelja o činjenici da se njegovim objelodanjivanjem određene informacije krši neki nalog vijeća. Dokaz o postojanju stvarnog znanja o nalogu nedvojbeno bi bio dovoljan za ostvarenje ovog elementa, a zaključak o stvarnom znanju se može izvesti iz niza okolnosti".⁸⁰ Prema tom kriteriju, nedvojbeno je da je optuženi imao traženo stanje svijesti u vezi s objavljivanjem svjedočenja g. Mesića na zatvorenoj sjednici u prosincu 2000. godine s obzirom na to da je, prema vlastitom priznanju, znao za postojanje naloga o povjerljivosti tih dokaza.⁸¹ Osim toga, činjenica da je optuženi od

⁷⁷ *Vidi, npr.*, dokazni predmet tužiteljstva 11, separator 8 ("EKSKLUZIVNO: Transkript tajnog svjedočenja zaštićenog svjedoka Stjepana Mesića pred sudom u Haagu u ožujku 1998. u procesu protiv Tihomira Blaškića").

⁷⁸ *Vidi, npr.*, Transkript postupka, str. 88 (suđenje, 11. srpanj 2006.) ("Evidentno ja nisam poštivao nalog").

⁷⁹ *Vidi Marijačić i Rebić*, par. 27 ("[K]ada je sadržaj pismene izjave svjedoka uglavnom isti kao i sadržaj usmenog svjedočenja sa zatvorene sjednice, mora se smatrati da je i taj sadržaj zaštićen odredbama Naloga o zatvorenoj sjednici, ili bi odobrena zaštita bila neučinkovita.").

⁸⁰ *Ibid.*, par. 18. *Vidi i Tužitelj protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-R77.4 (postupak protiv Koste Bulatovića zbog nepoštivanja Suda), Odluka u vezi s nepoštovanjem Suda, 13. svibanj 2005., par. 17 ("U slučaju kad se radi o pridržavanju sudskog naloga, potrebno 'znanje' podrazumeva svest da je donet nalog kojim se od respondentu traži da odgovori na pitanja.").

⁸¹ Optuženi je na suđenju priznao da je primio nalog od 1. prosinca 2000., koji mu je poslan telefaksom istoga dana kada je izdan. *Vidi* Transkript postupka, str. 69-70 (suđenje, 11. srpanj 2006.) ("Ja sam tu naredbu, istina, primio 1. prosinca, dakle, 2000. godine, u obliku faksa."). Nadalje, može se zaključiti da je optuženi znao za usmeni nalog od 16. ožujka 1998. po tome što za transkripte zatvorene sjednice objavljene u izdanjima *Slobodne Dalmacije* iz prosinca 2000. piše da je riječ o "tajnom" materijalu. *Usporedi Marijačić i Rebić*, par. 37 (Optuženi je "usprkos tome [...] objavio dijelove izjave svjedoka i opisao je taj materijal kao 'tajni'. Dakle, on ga je namjerno objavio usprkos nalogu na koji mu je skrenuta pozornost.").

siječnja ili veljače 2000.⁸² bio u posjedu transkripata zatvorene sjednice, koji su očito bili povjerljivi i koji su sadržajem odgovarali pismenoj izjavi g. Mesića, pokazuje da je optuženi znao da u člancima iz studenog 2000. objavljuje zaštićenu izjavu svjedoka g. Mesića.

21. Optuženi je na suđenju implicitno predložio alternativno mjerilo za utvrđivanje *mens rea*, prema kojem traženo stanje svijesti nije jednostavno svjesno kršenje naloga Međunarodnog suda, već konkretno kršenje naloga za koji netko subjektivno zna da je zakonski primjenjiv na njega. Optuženi je, naprimjer, izjavio da je "evidentno" prekršio nalog Raspravnog vijeća u predmetu *Blaškić* od 1. prosinca 2000., napomenuvši: "Nisam, naime, bio siguran, a nisam to ni sada, može li meni Haški tribunal izdavati naloge."⁸³ Drugim riječima, optuženi je znao da mu je Međunarodni sud zabranio da objavljuje zaštićeni materijal, ali nije znao da podliježe zakonskoj obvezi da tu zabranu poštuje. Takva zabluda o pravu ne predstavlja odgovor na ovu optužbu. Čak i pod pretpostavkom da optuženi zaista nije pouzdano znao da li ga nalozi Međunarodnog suda obvezuju, da je mislio da mora čekati korake hrvatskih sudova, te da su ga hrvatski pravni autoriteti informirali da te naloge može zanemariti, utvrđeno je da nečija zabluda o pravu ne opravdava kršenje prava. *Mens rea* postoji ako je optuženi znao za nalog i ako je svojim postupcima prekršio taj nalog. U druga dva predmeta u vezi s nepoštivanjem Suda, naprimjer, ovo Raspravno vijeće je odbacilo argument da pogrešno pravno tumačenje naloga Suda predstavlja valjanu obranu od optužbe za nepoštivanje tih naloga.⁸⁴ Žalbena vijeće je, osim

⁸² Vidi Transkript postupka, str. 61-62 (suđenje, 11. srpanj 2006.):

Odgovor: Dobio sam tri diskete. Jedna je bila, kad smo otvorili vidjeli smo da, jedna je bila na hrvatskom jeziku, svjedočenje Stjepana Mesića pred Haškim sudom u procesu protiv Tihomira Blaškića. Druga je bila verzija na engleskom jeziku i treća disketa je bila ova *web*, sa sadržajem *web* stranice koju ste, o kojoj ste vi govorili na početku samoga Haškoga suda, odnosno sjednice na kojoj se odlučivalo o tome da Stjepan Mesić dobije status zaštićenog svjedoka.

* * *

SUDAC BONOMY: Možemo li precizirati kada se to dogodilo?

G. KRSNIK: [prijevod] To je upravo bilo moje sljedeće pitanje.

SVJEDOK: [prijevod] To je bilo prvi ili drugi mjesec 2000. godine. Ne mogu vam sad biti decidiraniji.

⁸³ *Ibid.*, str. 87.

⁸⁴ Vidi *Marijačić i Rebić*, par. 39 ("prema Statutu vijeća [su] ovlaštena da novinarima i javnosti uskrate pristup postupcima koji se vode pred Međunarodnim sudom [...] Tako pojedinci, među njima i novinari, ne mogu protivno takvom nalogu odlučiti da objave informaciju na temelju osobne procjene o interesu javnosti za tu informaciju."); *Tužitelj protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-R77.4 (postupak protiv Koste Bulatovića zbog nepoštivanja Suda), Odluka u vezi s nepoštovanjem Suda, 13. svibanj 2005., par. 16 ("Pošto je Veće izdalo nalog za koji smatra da

toga, ocijenilo da osoba za koju je Međunarodni sud mjerodavan mora postupati u skladu s nalogima Međunarodnog suda "bez obzira na njegovo lično mišljenje o pravovaljanosti tih naloga".⁸⁵ U ovom predmetu, optuženi je bio dužan da poštuje naloge Raspravnog vijeća u predmetu *Blaškić*,⁸⁶ od kojih je svaki bio propisno izdan u skladu ovlastima Raspravnog vijeća.⁸⁷ Moguće je da su strane koje nisu u vezi sa Sudom optuženog "dove[le] u zabunu",⁸⁸ odnosno navele ga na mišljenje da ga nalozi Vijeća u predmetu *Blaškić* ne obvezuju, ali mu time nije dano dopuštenje da prekrši te naloge. Da je nepoznavanje prava valjana obrana u takvim predmetima, nalozi bi postali sugestije, a ovlast raspravnog vijeća da kontrolira postupak koji vodi, iz koje dijelom proizlazi i ovlast kažnjavanja za nepoštivanje Suda, bila bi ograničena. Nadalje, ako Međunarodni sud ne bi bio u stanju jamčiti tajnost identiteta i svjedočenja zaštićenih svjedoka imao bi manje mogućnosti da čuje često ključne iskaze takvih svjedoka, jer bi oni koji sumnjaju u sposobnost Međunarodnog suda da zaštiti informaciju vjerojatno odbili svjedočiti. To bi, pak, smanjilo sposobnost Međunarodnog suda da izvrši zadaću pravičnog presuđivanja po navodima o zločinima počinjenim na teritoriju bivše Jugoslavije.⁸⁹ Iz tih razloga, ta primarna obrana optuženog se odbacuje.

spada u njegova ovlaštenja i da je u datim okolnostima primeren, respondent je bio obavezan da odgovara na pitanja koja mu je postavljao tužilac, bez obzira na njegov stav prema tom nalogu i primerenosti daljeg suđenja u odsustvu optuženog. Ukoliko svedok na suđenju odbija da odgovori na pitanja, to se ne može opravdati tvrdnjom da se on ne slaže s proceduralnom odlukom na osnovu koje se vrši njegovo ispitivanje.").

⁸⁵ *Tužitelj protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-A-R77.4, Odluka po interlokutornoj žalbi u postupku protiv Koste Bulatovića zbog nepoštovanja Međunarodnog suda, 29. kolovoz 2005., par. 11.

⁸⁶ *Vidi, npr., Marijačić i Rebić*, par. 28. ("[K]ada vijeće izda nalog da se neko svjedočenje sasluša na zatvorenoj sjednici, čime sve što se odvija postaje povjerljivo, takav nalog se odnosi na sve osobe koje dođu u posjed zaštićenih informacija.").

⁸⁷ *Vidi, npr., ibid.* ("Međunarodni sud je međunarodna sudska ustanova koju je osnovalo Vijeće sigurnosti u skladu s glavom VII Povelje Ujedinjenih naroda. Vijeće sigurnosti je usvojilo njegov Statut, a članak 20 nameće vijećima obavezu da osiguraju da suđenja pred Međunarodnim sudom budu pravična i ekspeditivna te da se vode u skladu s Pravilnikom, uz potpuno poštivanje prava optuženih i uz dužnu brigu o zaštiti žrtava i svjedoka. Pravilo 54 predviđa da u vršenju te dužnosti vijeća mogu izdavati sve potrebne naloge [...] bez ograničenja u vezi s tim na koga se ti nalozi odnose.").

⁸⁸ Transkript postupaka, str. 87 (suđenje, 11. srpnja 2006.).

⁸⁹ *Usporedi, Tužitelj protiv Aleksovskog*, predmet br. IT-95-14/1-AR77, Presuda po žalbi Ante Nobila na odluku o nepoštivanju Suda, 30. svibanj 2001., par. 36 ("I svrha i opseg prava koje se odnosi na nepoštivanje suda, a koje mora primijeniti ovaj Međunarodni sud, jest da se kazni postupanje koje smjera ometanju, ugrožavanju ili zloupotrebi njegovog provođenja pravde, kako bi se osiguralo neometano provođenje jurisdikcije Suda, koju mu izričito daje njegov Statut, kao i da se očuvaju njegove temeljne pravosudne funkcije.").

22. Njegovi drugi argumenti su jednako neodrživi. To što je suđenje u predmetu *Blaškić* završilo prije nego što je optuženi objavio zaštićeni materijal nije važno jer zaštitne mjere određene za svjedoke ne prestaju važiti kada suđenje završi. Naprotiv, prema pravilu 75(F)(i), "[k]ad su [...] za neku žrtvu ili svjedoka određene zaštitne mjere, te zaštitne mjere ostaju na snazi *mutatis mutandis* u svakom drugom postupku [...] dok god ne budu ukinute, izmijenjene ili pojačane" od strane vijeća Međunarodnog suda. Za to postoje valjani razlozi, budući da se opasnosti koje obično iziskuju određivanje zaštitnih mjera ne smanjuju nužno kada suđenje završi i da bi ograničenje zaštite svjedoka na vrijeme trajanja suđenja vjerojatno imalo za posljedicu manji broj svjedoka koji su voljni svjedočiti, a zbog toga i manju mogućnost Međunarodnog suda za normalan rad. Nadalje, mogućnost da je predsjednik Mesić bolje zaštićen od drugih svjedoka nije pravno relevantna: čin hotimičnog kršenja naloga po sebi predstavlja ometanje provođenja pravde⁹⁰ jer, bez obzira na to koliko dobro je neki svjedok zaštićen, samo Međunarodni sud može izmijeniti ili povući naloge koje je izdao.⁹¹

23. Pogrešna je i tvrdnja optuženog da, kao novinar, ima pravo kršiti naloge Vijeća. Pravni instrumenti relevantni za rad ovog Međunarodnog suda nedvojbeno štite slobodu izražavanja.⁹² No, jednako je nedvojbeno da, kao što je to istakao predsjedavajući sudac na suđenju, "svi instrumenti koji govore o slobodi tiska na koje se [optuženi] pozvao podliježu ograničenjima u vezi sa sudskim postupkom".⁹³ Kao što se kaže u tim instrumentima, sud može ograničiti slobodu tiska ako za to ima zakonske ovlasti i ako je to potrebno za zaštitu nekog interesa poput "zaštite ugleda ili prava

⁹⁰ *Vidi, npr., Marijačić i Rebić*, par. 19 ("[S]vjesno i hotimično ometanje provođenja pravde posljedica [je] objelodanjivanja informacija vezanih za postupak pred Međunarodnim sudom svjesnim kršenjem naloga vijeća. Stoga nije potrebno da optužba dodatno dokaže da je do takvog ometanja uistinu došlo.") (upućivanja izostavljena).

⁹¹ *Vidi, npr., ibid.*, par. 44 ("Kada se bilo kojem svjedoku odobre zaštitne mjere, njihovo značenje ne može ovisiti o tome kako treća strana procjenjuje stupanj ugroženosti tog određenog svjedoka.")

⁹² *Vidi* Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, članak 10(1) ("Svatko ima pravo na slobodu izražavanja. To pravo obuhvaća slobodu mišljenja i slobodu primanja i širenja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. [...]"); Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, članak 19(2) ("Svatko ima pravo na slobodu izražavanja. To pravo obuhvaća slobodu traženja, primanja i širenja informacija i ideja svake vrste, usmeno, pismeno, tiskom ili umjetničkim oblikom, ili kojim drugim sredstvom prema svom osobnom izboru i bez obzira na granice."); Opća deklaracija o ljudskim pravima, članak 19 ("Svatko ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja. To pravo obuhvaća slobodu zadržavanja mišljenja bez vanjskih pritisaka, te slobodu traženja, primanja i širenja informacija i ideja putem bilo kojeg sredstva javnog priopćavanja i bez obzira na granice.")

⁹³ Transkript postupka, str. 89 (suđenje, 11. srpanj 2006.).

drugih, radi sprečavanja odavanja povjerljivih informacija ili radi očuvanja autoriteta i nepristranosti sudbene vlasti".⁹⁴ Što se tiče ovog predmeta, članak 20(4) Statuta Međunarodnog suda ovlašćuje raspravno vijeće da "zatvori pretres za javnost u skladu s pravilima o postupku i dokazima"⁹⁵ Međunarodnog suda, a osiguravanje povjerljivosti dokaza je postupak kojim se, iz razloga o kojima se govori ranije u tekstu, štite svjedoci koji bi inače bili izloženi opasnosti i omogućuje Međunarodnom suda da i ubuduće sluša iskaze koji su ključni za vršenje njegove zadaće. Prema tome, sporni nalozi izdani u ovom predmetu predstavljaju valjana ograničenja prava optuženog na slobodno izražavanje. Treba istaći da je ovo Raspravno vijeće u jednom ranijem predmetu odbacilo argument koji se ovdje iznosi: "prema Statutu [su] vijeća ovlaštena da [...] zabrane novinarima da objavljuju zaštićeni materijal. Tako pojedinci, među njima i novinari, ne mogu protivno takvom nalogu odlučiti da objave informaciju na temelju osobne procjene o interesu javnosti za tu informaciju."⁹⁶ To pravilo se može naći i u praksi drugih sudova, poput Evropske komisije za ljudska prava⁹⁷ i Vrhovnog suda Sjedinjenih Američkih

⁹⁴ Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, članak 10(2). *Vidi i ibid.* ("Kako ostvarivanje tih sloboda [izražavanja] obuhvaća dužnosti i odgovornosti, ono može biti podvrgnuto formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili kaznama propisanim zakonom, koji su u demokratskom društvu nužni radi interesa državne sigurnosti, teritorijalne cjelovitosti ili javnog reda i mira, radi sprečavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala, radi zaštite ugleda ili prava drugih, radi sprečavanja odavanja povjerljivih informacija ili radi očuvanja autoriteta i nepristranosti sudbene vlasti."); Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, članak 19(3) ("Ostvarenje prava predviđenih stavkom 2. ovog članka [sloboda izražavanja] nosi sa sobom posebne dužnosti i odgovornosti. Stoga se ono može podvrgnuti određenim ograničenjima, ali samo takvima koja su predviđena zakonom i koja su prijeko potrebna radi: a) poštivanja prava i ugleda drugih; b) zaštite državne sigurnosti, javnog reda (*ordre public*), zdravlja ili morala."); Opća deklaracija o ljudskim pravima, članak 29(2) ("U korištenju svojih prava i sloboda svatko može biti podvrgnut samo onim ograničenjima koja su utvrđena zakonom, isključivo radi osiguranja potrebnog priznanja i poštivanja prava i sloboda drugih te radi ispunjenja pravednih zahtjeva morala, javnog reda i općeg blagostanja u demokratskom društvu.").

⁹⁵ Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, štoviše, sadrži odredbu koja izričito predviđa isključenje tiska i javnosti iz cjelokupnog ili dijela suđenja – čemu u jeziku Međunarodnog suda odgovara nalaganje zatvorene sjednice – u kojoj se, uz ostale razloge, navodi i situacija kada bi "javnost mogla štetiti interesima pravde". *Vidi* Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, članak 14(1) ("... Sredstva priopćavanja i javnost se mogu isključiti iz cijele rasprave ili nekog njenog dijela zbog, u demokratskom društvu prijeko potrebnih interesa morala, javnog reda (*ordre public*) ili državne sigurnosti, kad to traže interesi privatnog života stranaka, ili u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima u kojima bi javnost mogla štetiti interesima pravde.").

⁹⁶ *Marijačić i Rebić*, par. 39.

⁹⁷ *Vidi, npr., Times Newspapers Ltd. and Neil v. United Kingdom /Časopis The Times*, društvo s ograničenom odgovornošću, i Neil protiv Ujedinjenog Kraljevstva/, zahtjev br. 18897/91 (1992.), 15 EHRR, CD49, str. 9 ("Posao je suda, a ne treće strane, da, nakon što je odvagao suprotstavljene javne i privatne interese, uključujući interese trećih strana, odluči treba li u određenom trenutku zadržati povjerljivi status.").

Država.⁹⁸ Iako ima nekih sudskih sustava u kojima se od ovog pravila odstupa kad se radi o "nesumnjivo ništavnim" nalogima,⁹⁹ očito je da se nalozi Raspravnog vijeća u predmetu *Blaškić* ne mogu okarakterizirati kao takvi. Štoviše, premda je optuženi od Međunarodnog suda mogao zatražiti razjašnjenje ili preinaku naloga, odlučio je da to ne učini:¹⁰⁰ kao što je optuženi izjavio u *Slobodnoj Dalmaciji*, "[U]sprkos Naredbi Haškoga suda [...] odlučili smo se ipak, uza sav rizik, u više nastavaka objaviti cjeloviti sadržaj misterioznog Mesićeva svjedočenja".¹⁰¹ Nakon što je odlučio da se ne obazire na valjane naloge koji se odnose na njega, optuženi ne može sada pravdati svoje ponašanje pozivajući se na slobodu izražavanja.

24. U svom Izdvojenom mišljenju od 20. lipnja 2006. u predmetu koji je povezan s ovim predmetom,¹⁰² sudac Bonomy pozvao je tužiteljstvo da na ovom suđenju objasni zašto optuženi za ponašanje 2000. godine nije optužen sve do 2004. godine, kao i zašto je optužen tek nekoliko mjeseci nakon što je podignuta optužnica protiv drugih novinara, premda se navodi u vezi s njima odnose na 2004. godinu. Tužiteljstvo je na suđenju podsjetilo Raspravno vijeće da je

⁹⁸ Vidi, npr., *Howat v. Kansas* /Howat protiv Kanasa/, SAD 181, 189 (1922.) ("Prvostupanjski sud je taj koji odlučuje o pitanju obvezatnosti zakona, i dok bilo taj sud bilo sud višeg stupnja tu odluku ne preinače zbog greške prilikom redovitog preispitivanja, njegovi nalozi koji se temelje na njegovim odlukama moraju se poštivati, a njihovo nepoštivanje predstavlja nepoštivanje zakonskih ovlasti tog suda, što će biti kažnjeno.")

⁹⁹ Vidi *United States v. Cutler* /Sjedinjene Američke Države protiv Cutlera/, 58 F.3d 825, 832 (Drugi federalni sud 1995.) ("Da bi se pozvao na 'izuzetak' zbog 'nesumnjive ništavnosti', [...] optuženi mora 'u dobroj vjeri od drugostupanjskog suda zatražiti izvanredni pravni lijek'") (izostavljeni navodnici i upućivanja iz teksta).

¹⁰⁰ *Usporedi, ibid.* (U Sjedinjenim Američkim Državama, "u skladu s doktrinom kolateralne zabrane, strana u postupku ne može osporiti nalog okružnog suda tako što će ga prekršiti. Umjesto toga, ta strana mora od tog suda zatražiti poništenje ili preinaku tog naloga, ili pravno sredstvo. Ako ne učini ništa od navedenog, zanemari taj nalog i bude optužena za nepoštivanje, ona ne može osporiti taj nalog ukoliko on nije nesumnjivo ništavan i ne izlazi iz okvira nadležnosti tog okružnog suda.")

¹⁰¹ Dokazni predmet tužiteljstva 11, separator 8. Vidi i *Marijačić i Rebić*, par. 36 (pri čemu treba istaći da je optuženi, kada mu je u novinskom intervjuu postavljeno pitanje jesu li određeni dokumenti objavljeni u njegovim novinama bili zaštićeni nalogom Međunarodnog suda, odgovorio: "Radi se o zaštićenim dokumentima i svjestan sam mogućih posljedica njihova iznošenja u javnost. [...] Ako Tužiteljstvo želi pokrenuti protiv mene postupak, ja sam na raspolaganju pod cijenu kažnjavanja."); *Times Newspapers Ltd. and Neil v. United Kingdom*, zahtjev br. 18897/91 (1993.), 15 EHRR, CD49, str. 7 ("Usprkos tome što su podnositelji zahtjeva informirani da je stajalište vlade u vezi sa zakonom o nepoštivanju pogrešno, Komisija, bez obzira na to, zaključuje da su podnositelji zahtjeva bili potpuno svjesni opasnosti kojoj se izlažu objavljivanjem takvog materijala, te da su namjerno odlučili tako postupiti.")

¹⁰² Vidi *Tužitelj protiv Šešelja i drugih*, predmet br. IT-95-14-R77.5, Izdvojeno mišljenje suca Bonomyja o zahtjevu tužiteljstva za odobrenje za povlačenje optužnice protiv Stjepana Šešelja, Domagoja Margetića i Marijana Križića, 20. lipnja 2006.

Optužnica podignuta 2005. godine.¹⁰³ To se, točnije, dogodilo u kolovozu 2005., nedugo nakon što je tužiteljstvo 1. lipnja 2005. upućeno da provede istragu u toj stvari.¹⁰⁴ Prije 1. lipnja 2005., u ovom predmetu je rješavalo Raspravno vijeće I samo. Ovo Raspravno vijeće primjećuje da optuženi, sasvim opravdano, ne pokreće pitanje u vezi s proteklom vremenom tvrdnjom da je time ugroženo njegovo pravo na pravično suđenje. Okolnosti predočene Vijeću pokazuju da njegova mogućnost da izvede sve dokaze obrane nije nepravično ugrožena.

25. Ukratko, niti jedan od argumenata koje je optuženi iznio u svoju obranu ne opovrgava dokaze tužiteljstva da je optuženi počinio *actus reus* i imao *mens rea* nepoštivanja Međunarodnog suda, opisane u pravilu 77(A)(ii). Tužiteljstvo je, dakle, van razumne sumnje dokazalo da je optuženi kriv za kršenje naloga od 16. ožujka 1998. i 1. prosinca 2000.

Kazna

26. Kao što je to bio slučaj u predmetu *Tužitelj protiv Marijačića i Rebića*, "najvažniji faktori koji se uzimaju u obzir za odmjeravanje odgovarajuće kazne u ovom predmetu su težina nepoštivanja i potreba da se drugi odvratiti od toga da takvo ili slično ponašanje ponove".¹⁰⁵ U ovom predmetu, međutim, postoji jedan značajan olakšavajući element: javna priznanja g. Mesića da je dao pismenu izjavu i svjedočio kao svjedok u predmetu *Blaškić*,¹⁰⁶ koja se mogu protumačiti kao naznake zaštićenog svjedoka da barem dio zaštitnih mjera više nije potreban. Međutim, nema dokaza da je g. Mesić ikad objelodanio sadržaj svog zaštićenog iskaza, a, u

¹⁰³ Vidi *Transkript postupka*, str. 145 (suđenje, 11. srpanj 2006.).

¹⁰⁴ Vidi *Tužitelj protiv Blaškića i Tužitelj protiv Kordića i Čerkeza*, predmeti br. IT-95-14 i IT-95-14/2-R77, Povjerljivi i *ex parte* Nalog kojim se tužiocu izdaje uputstvo da provede istragu o incidentima vezanim za nepoštivanje Suda, 1. lipanj 2005. (nosi datum 31. svibanj 2005.). Raspravno vijeće smatra primjerenim uputiti na ovaj dokument radi pravednog rješavanja u ovom predmetu, ali odbija ukinuti povjerljivi status tog dokumenta. Raspravno vijeće je već ukinulo *ex parte* status ovog dokumenta. Vidi Odluku po zahtjevu tužiteljstva za ukidanje povjerljivog i *ex parte* statusa naloga, 30. lipanj 2006.

¹⁰⁵ *Marijačić i Rebić*, par. 46. Na samom kraju suđenja, zastupnik tužiteljstva je pokušao iznijeti tvrdnje u vezi s olakšavajućim i otežavajućim čimbenicima u ovom predmetu. Vidi *Transkript postupka*, str. 151 (suđenje, 11. srpanj 2006.). Raspravno vijeće ga je uputilo da se o tome očituje u pismenom obliku. On je rekao da će to učiniti, ali nije to učinio. Vijeće smatra da, premda ne raspolaže tim podneskom, ima dovoljno informacija za određivanje odgovarajuće kazne.

¹⁰⁶ Vidi *supra* fusnote 17, 44.

svakom slučaju, samo Međunarodni sud može ukinuti svoje zaštitne mjere. Bez obzira na ovaj olakšavajući element, ponašanje kojim je počinjeno nepoštivanje Suda o kojem je ovdje riječi bilo je naročito flagrantno: optuženi je objavio izjave zaštićenog svjedoka, te, nakon što mu je naloženo da obustavi objavljivanje povjerljivog materijala, otežao to nepoštivanje Suda objavljujući u svakom od sljedeća 22 izdanja novina transkripte svjedočenja tog svjedoka na zatvorenoj sjednici. U tim izdanjima se priznaje – točnije hvasta se – da su ti transkripti "tajni".¹⁰⁷ Neupitno je da je optuženi u potpunosti zanemario naloge Raspravnog vijeća u predmetu *Blaškić*. Optuženi svojim postupcima nije samo počinio nepoštivanje Suda, već je i ugrozio sposobnost Međunarodnog suda da zaštiti iskaz zaštićenog svjedoka. Kao što je to ocijenilo Raspravno vijeće u predmetu *Marijačić i Rebić*, "[s]vi namjerni postupci kojima se stvara istinski rizik da se dovede u pitanje povjerenje u sposobnost Međunarodnog suda da pruži djelotvorne zaštitne mjere predstavljaju ozbiljno ometanje provođenja pravde. Povjerenje javnosti u učinkovitost takvih naloga apsolutno je od vitalnog značaja za uspjeh rada Međunarodnog suda".¹⁰⁸ Da bi se umanjila ta opasnost i "obeshrabri[lo] takvo ponašanje",¹⁰⁹ "[d]užnost Raspravnog vijeća je da učini što može kako bi zajamčilo da se takvo ponašanje ne ponovi".¹¹⁰ U predmetu *Marijačić i Rebić*, u kojem su dvojica optuženih proglašeni krivima za objavljivanje istog novinskog članka kojim je prekršen nalog Međunarodnog suda, to Raspravno vijeće je i jednom i drugom optuženom izreklo novčanu kaznu od 15.000 eura.¹¹¹ S obzirom na opetovane postupke optuženog kojima je on pokazao grubo obezvređivanje i na potrebu odvratanja od takvog ponašanja, kao i na olakšavajući element i sve druge okolnosti ovog predmeta, primjerena je novčana kazna u iznosu od 20.000 eura.

¹⁰⁷ *Vidi* dokazni predmet tužiteljstva 11, separator 8. *Vidi i Marijačić i Rebić*, par. 33 ("U Marijačićevom članku na stranici 6 novina u više navrata se spominje ime svjedoka i navodi da je on 'tajno' svjedočio pred Međunarodnim sudom.").

¹⁰⁸ *Marijačić i Rebić*, par. 50.

¹⁰⁹ *Ibid.*, par. 51.

¹¹⁰ *Ibid.*

¹¹¹ *Vidi ibid.*, par. 52.

Dispozitiv

27. Iz gore navedenih razloga, na temelju Statuta Međunarodnog suda i pravila 77 i 77bis, Raspravno vijeće ovim:

PROGLAŠAVA optuženog, g. Josipa Jovića, **KRIVIM** za nepoštivanje Međunarodnog suda, kažnjivo po pravilu 77(A)(ii) Pravilnika;

IZRIČE novčanu kaznu od dvadeset tisuća eura (EUR 20.000); i

NALAŽE g. Joviću da puni iznos kazne plati tajniku Međunarodnog suda u roku od trideset dana od dana izricanja ove Presude.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu je mjerodavan engleski tekst.

/potpis na izvorniku/
sudac Patrick Robinson, predsjedavajući

/potpis na izvorniku/
sudac O-Gon Kwon

/potpis na izvorniku/
sudac Iain Bonomy

Dana 30. kolovoza 2006.
U Den Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]